

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS: TARCSAFALVI ALBERT

TARTALOM:

Fekete Gábor	97
Nők Világa: Ürmösi Károlyné, Ébert Andrásné, Keresztesi Dénesné . . .	100
Dávid Ferenc Egyleti gyűlés az ud- varhelyi körben. B. P.	104
A mi katonáink	105
Két örökös alapítvány. Péterffy M.	108
Egyházi és iskolai mozgalmak:	109
Dr. Grätz Gusztáv. — A Pro Transylvania. — Unitárius lel- késznék. — Örökbe fogad — Az udvarhelykőri D. F. É. f. vá-	

lasztmánya. — Új örökös alapítók. — Új lelkész. — A bágyoni unitárius nők szövetsége. — 1915-ben felszentelt lelkésztársaim. — Pályázat gazdasszonyi állásra. — Elhunytak. — Schuster Emil. — 125. és 126. örökös alapítók. — 127. Vasuti főkalauz. — 128. örökös alapítók. — Katonák alapja. — Szerkesztői üzenetek. — Nyugtázások.

**Az Unitárius Közlöny ára mostantól kezdve:
4 korona.**

Figyelmeztetés! Nem megy az Unitárius Közlöny több száz olyan névre, amelyre sok esztendő óta jár. Lesznek unitárius egyházközségek, amelyekbe egy példány sem fog megérkezni, mert nem fizették meg még a 2 kor. csekély összeget sem, annál kevésbé a 3-t. Perbe fogjuk-e a jó embereket vagy veszni engedjük pár ezer koronát? Ebben a kérdésben az egylet választmánya még nem döntött, de talán apadni fog a követelés, mielőtt rá kerülne a sor. Kérjük a hátralékosokat fizessenek!

A D. F. E. örökös alapítói.

1. Dr. Brassai Sámuel 400 K.
2. Báró P. Horváth Kálmán 700 K.
3. Hajós János 220 K.
4. Fekete Gábor Kolozsvár.
5. Dr. Bedő Albert Budapest.
6. Könyves Kálmán Rt. Bpest.
7. Székely László Torda.
8. Ürmössy Jenő Kolozsvár.
9. Csegezy Mihályné Albert Ilka Torda.
10. Raffay András Abrudbánya.
11. Dr. Boros György Kolozsvár.
12. Toroczkói egyházközség.
13. Ferencz József püspök.
14. Koronabank Rt. 60 K.
15. Benke Elek adótárnok Sz.-keresztúr.
16. K. Nagy Béla Kraszna.
17. Farkas Józsefné emléke.
18. Boér Gergely Kolozsvár.
19. Raffay Zsigmond Verespatak.
20. Imreh József Verespatak.
21. Borbély Sándor igazgató Vác.
22. Dr. Székely Ferenc Budapest.
23. Boncza Miklós Bpest 160 K.
24. Dr. Kőváry László 120 K.
25. Nagyiklódi Tischler Mór Kolozsvár.
26. Mikó Dezső Abrudbánya
27. Thoroczka Vencel. Guraszáda.
28. Kovács József Hmvásárhely.
29. Kovács Józsefné Hmvásárhely.
30. Ajtay Jánosné H.-almás.
31. Sipos József m. kir. adótárnok.
32. Merész Gyula festő Kolozsvár.
33. Nagy Balázs Torda.
34. Dr. Balogh György Torda.
35. Pap László Székelyudvarhely.
36. Székely Miklós Torda.
37. Kisgyörgy Sándor Vargyas
38. Botár János Budapest.
39. Magyar Leszám. és Pénzváltó Bank.
40. Id. báró Daniel Gábor főgondnok.
41. Dr. Nagy Károlyné Abrudbánya.
42. özv. Pálffy Jánosné Csegez.
43. Csegezi Taar Balázs emléke.
44. Csegezi Taar Balászné emléke.
45. Balogh József máv. főellenőr Kol.
46. özv. Simon Ferencné Kolozsvár.
47. Pálfi Márton tanár Kolozsvár.
48. Reitter Aladárné Kolozsvár.
49. Péter Sándor és neje Bitai Mária.
50. Arkossy Lajos Kolozsvár.
51. Dr. Ferencz József Kolozsvár.
52. Székely János mérnök Kolozsvár.
53. ótordai Weress Sándor Kolozsvár.
54. Szentkirályi Ferenc Sz.-keresztúr.
55. Csegezy Mihály gondnok, Torda.
56. Ballók Károly Kolozsvár.
57. Pákey Lajos Kolozsvár.
58. Dr. Kozma Endre közjegyző.
59. Dr. Pálffy József ügyvéd Kolozsv.
60. Gyulay Árpád, kir. tan. Kolozsvár.
61. Lipkay Arturné Gál Ilona Bpest.
62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár.
63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta.
64. Székely László 200 K.
65. Báró dr. Daniel Gábor Budapest.
66. Báró Daniel Lajos Vargyas.
67. Péterffy Zsigmond Kolozsvár.
68. Végh Jánosné Mezőtóhat.
69. Kolozsvári egyházközség.
70. Tibáld József lelkész emléke.
71. Özv. Tibáld Józsefné S.-Sztgyörgy.
72. Józsan Miklós esperes Budapest.
73. Abrudb. Nagy Elemér Szentkereszt.
74. Joó Elek és neje Siménfalva.
75. Dr. Erdődi Endre orvos.
76. Vári Albertné Kolozsvár.
77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár.
78. Arkossy Béla Selmezbánya.
79. Dr. Szathmáry Pál 200 K.
80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
81. Bartha János torockói presbiter.
82. Kovács Imre lelkész és neje Bágyon.
83. Varga Dénes főgymn. tanár Torda.
84. Fekete Ferenc takpt. igazgató Torda.
85. Sólalvi Sándor főpénztáros Torda.
86. Kún Sándor (Kolozs) 102. táb. posta.
87. Péterffy M. Szász Eszter emléke.
88. Fazakas Lajos esperes.
89. Csongvay Lajos köri gondnok.
90. Léty Balázs emlékalapítvány 67 K.
91. Matskásy Lajosné Farkas Juliska.
92. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
93. Dr. Binder Emilné sz. Fazekas Jolán.
94. Diményné Imets Lidia emléke.
95. Pál Ferencné Imets Róza.
96. Pál Ferenc esp. lelkész Oklánd.
97. Dr. A. Kiss Ernő hadnagy.
98. Ifj. Sári József hősi halott emléke.
99. Kövendi Nagy Miklós és neje.
100. Dr. Gspann Károly orvos Apahida.
101. Ferencz Józsefné alelnök Kolozsv.
102. Fanghné Gyujtó Izabella emléke.
103. Tóth Olivérné Sigmund Gizella.
104. Dr. Arkossyné Sigmund Ilona.
105. Néhai Gál Dénes eml. Nyárádsz.
106. Enlaki Sala Sámuel emléke.
107. M. Májai Ervin hadn. emléke.
108. Tóth György és neje Bölön.
109. Egyházközség Bölön.
110. Bedő Béla kjegyző Nagymoha.
111. Dr. Szikat. Bálint Gábor emléke.
112. Katonák emlékalapja.
113. Szabédi konfirmáltak alapítványa.
114. Pap Zsigmond Benczéd.
115. Almási Ferenc igazg. Toroczkó.
116. Vernés István titkár Toroczkó.
117. Botár István pénztárn. Toroczkó.
118. Szentgericei konfirmálók.
119. Pálffy István Marosludas.
120. Bakócziné Kilyén Erzsébet
121. Kisgyörgy Sándorné Pál Berta.
122. Dimén Gyergelyné Pál Anna eml.
123. Kriza Jánosné Fűzi Borbála eml.
124. Udvarhelykői Dávid F. Egylet.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT

Előfizetési ára: 4 korona. Egy szám ára: 30 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát, a lapért 2 koronát, összesen 4 koronát fizetnek. Örökös alapítói díj 100 K. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

Fekete Gábor.

sz. 1845. mh. 1917 jun. 18.

Megdöbbenést, mély fájdalmat fog okozni az a gyászkeret, amelyet soraink fölébe kellett tennünk. Mi remegve számítgattuk az elkerülhetlennek látszó csapás félelmesen gyorsuló lépéseit. Azok, akik távolabb voltak a pusztító vihar fészektől csak morajlását hallották, de közeledtétől nem féltek, eljövetelét nem hitték.

Fekete Gábort a királyi tábla óriás munkakörében és az unitárius egyház sokféle és gyakran bonyolult ügyeiben is mindenki mindig csak lankadatlan, az idő nyomait nem mutató ifjához illő-erősnek, szellemileg frissnek, kedélyben derültnek látták. Semmi sem jelezte, hogy nagyszerű testi és lelki ereje oly hamar meg fog törni.

Ezelőtt félesztendővel Zita királyné öfelsége legmagasabb védnökségének nagy jelentőségét tolmácsolta a Pro Transsylvania alakuló gyűlésén mint a mozgalom első elnöke. Az a tűz, az az izig-vérig ható meggyőződés, amely lánggal égő szép szeméből, gyönyörűen csengő hangjából szétáradott, a velőkéig hatott. Valamihez hozzászólt a gyűlésen, annak az ügynek győznie kellett az egyházban is éppen mint a társadalomban. Ő mindig csak hazafias, igaz és becsületes ügyet támogatott. Valahol Erdélyről, a magyar nemzet, vagy a székely nép jóllétéről volt szó, Fekete Gábor mindenütt ott volt és dolgozott az ő nagy talentumával, az ő mérhetetlen mélységű szép szívével. Büszke volt, hogy Erdély társadalmi védelmében ő bonthatta ki a lobogót.

Az Emke jubileumát diadalra juttatta alelnöki minőségében, de a gyéren látogatott választmányból kilépett.

Ideálisan gondolkozó lelke és nemes hevülettel érző szive volt. Mindenkit tisztelt és becsült. Sokakat még érdemük fölött is, mert így akarta fokozni bennök a munkakedvet és a kötelesség érzetét. Unitárius hitrokonai sorsa annyira érdekelte, mintha egyben vérrokonai is lettek volna. Unitárius egyháza jólléte és haladása annyira szívében fekdött, mintha egyedül csak tőle függött volna.

Unitárius egyháza körében végzett munkássága korszakos volt, pedig mindent csak szerényen és csendben intézett. A marosvásárhelyi egyházközség újraszervezése, önállóvá tétele, a marosi egyházkörnek újabbkori fejlődése, az unitárius egyház törvényeinek fölfrissülése, elvi jelentőségű kérdéseinek, s ezek között a Berdehagyaték perének szerencsés lebonyolítása, az ő nagy tudásáról és kitartó munkás kedvéről fognak szólni nemzedékről-nemzedékre. Mi, kik körülte voltunk, tiszteletünkkel és nagybecsülésünkkel halmoztuk el minden egyes tettéért és sokszori gyönyörű szónoklatáért. Az utánunk következők egybefoglalva fogják történelmünk szerény lapjaira rávésni érdemeit, melyek az idők multával nem apadni, hanem növekedni fognak.

A mint elvonultatjuk lelki szemeink előtt ezt a tüzelkű unitáriust, így szólunk: mégis nagyon szeret minket, a mi igaz Istenünk, hogy ilyen nagy apostolokkal, ilyen szilárd erősségekkel ajándékozz meg minket.

Nagy könyvet kellene írunk, hogy kellő és érdemeihez méltó színes fényvel megvilágíthassuk az unitárius Fekete Gábor sok nagy jelességét. Pedig ő csak alkalmilag működött egyházunk érdekében. Az egész ember az igazságszolgáltatás országos nagy terén működött.

Nem volt törvényhozó, de annál jóval több: a törvény tiszteletének országos szent kötelességgé kimivelője. Az ifjú Magyarország sehol sem mutatkozott olyan éretten nagynak, mint a jog és igazság egyenletes kiszolgáltatásában. Megértük, hogy nemcsak pernyertes, hanem pervesztes is tisztelte a bírót. Fekete Gábor, aki a vallásos meggyőződésben a tiszta szabadelvűség emlékjéből táplálkozott, az újraszületett Magyarország jövőjét is csak ilyen irányban haladva igyekezett biztosítani. Valaki a magyar bírói függetlenséget méltányolni tudja, Fekete Gábort e függetlenség vitéz harcosának tekinti.

Biráinak jóindulatú atyja volt, de a hol szükség volt rá, nem félt erélyes főnök lenni. Felügyeleti teendőit nagy ügyszeretet mellett finom tapintattal és lebilincselő előzékenységgel intézte. Mindig bátor szókimondással, de jogászai objektivitással szállt sikra meggyőződéséért. Erős kötelesség érzetét, nemes ügybuzgóságát és meleg emberszeretetét, nem érintették a családi súlyos csapások.

„A milyen lelkes, dolgozó hive az erdélyi magyarság kulturális és gazdasági megerősítésének, hive és oszlopa egyházának,

propagálója a legnagyobb magyar elveinek, éppen olyan dolgos, nagyrebecsült tagja volt a város társadalmának. Mindig a közért, mindig embertársaiért dobogott a szive“.

Marosvásárhelyt született köznemesi családból. Ott végezte gymn. tanulmányait, Nagyszebenben a jogakadémiát, 1870-ben kir. ügyész lett Nagyszebenben. Onnan visszakerült Marosvásárhelyre mint titkár, majd bíró és csakhamar tanácselnök lett a kir. táblánál Innen lépett a kir. tábla elnöki székébe Kolozsvárt 1894-ben.

Kolozsvár tárt karral fogadta s mindig nagyra becsültè. A városi képviselő testületnek választott tagja lett, azután a megyéé. A város társadalmi mozgalmában mindig részt vett. A Nemzeti kaszinó elnöki székét husz évnél tovább viselte.

Az unitárius Egyházban Marosvásárhelyt gondnok, majd körü gondnok. Kolozsvárt isk. felügyelő gondnok s 1907-ben főgondnok lett. Mindig tüntető közbizalom karolta föl.

A királyi tábla csarnokából temette óriási közönség. A koporsónál a házban Ürmösi K. esperes, a kir. táblánál főt. püspök úr, a sirnál Józan M. közügyigazgató egyházi beszédet mondtak. Gál Jenő tanácselnök a kir. tábla nevében búcsuztatta el. Beszéde :

— Ne még! Egy pár percig bár még ne vigyétek innen el e koporsót! Hisz oly nehéz az örökké tartó elválás gondolatával kibékülni. 23 évig voltál a királyi táblának elnöke. A szeretet volt kormánybotod, a bölcsesség nyilatkozott meg intézkedéseidben, a méltányosság árasztotta el melegségével és igazságossága emelte parancsoló rendelkezéseidet. Birói pályád sikerben gazdag volt. Gyorsan emelkedtél, a legmagasabb birói állások egyikét töltötted be. A munka volt elemed. Csodáltuk bámulatos munkabírá sodat és azt a mindenén győzedelmeskedni hivatott akaraterődet, mely megacélozta előhaladottabb korodban is tetterődet. Istentől megáldott tehetséged, minden szépért és nemesért hevülő lelked foglalkozásod hivatásos határát szüknek találván, kulturális és társadalmi érdekeinknek munkásává szegődtél. Élvezetet találtál a munkában. Ez az élvezet, birói foglalkozásod szeretete, sőt ideális felfogása érzéketlenné tettek az önmagad iránti köteleességek kellő mérlegelésére.

Kiváló képességek tettek jó és nagy biróvá. Nekünk példányképünk voltál és leszel. Kegyelettel őrizzük emlékedet. Isten veled haló poraidban is mélyen tisztelt elnökünk és felejtethetlen kedves barátunk! Isten veled! Pihenj csendesen!

Mi is könnyes szemmel mondunk búcsut neked nemes szívű jó barát!

B. Gy.

Nők Világa.

Hangulat.

Szamos parton állva,
Futó habot nézve,
Hányszor elmerengtem!
Hogy a futó habbal
Mily rokon az élet
Egykor nem sejtettem.

Pedig az élet is
Ugy suhan felettünk
Mintha csak hab volna...
S a mi egyszer eltűnt
Nem jön vissza többé
Soha, soha, soha.

Kép.

Egy szál virág a vázában;
Illatos szép fehér rózsza.
Kelyhéről az illat úgy száll,
Mintha csupa sóhaj volna...
Le-leperereg egy-egy szirma,
S megremeg a fehér rózsza,
Úgy remeg az én lelke is
— Mikor egy-egy reménye hull,
Mintha fehér rózsza volna.

Ürmösi Károlyné.

Vidéki papnék tapasztalatai.

*A gyermekvédelmi tanfolyam idején Kolozsvárt a nőszövetsége
gyűlésén felolvasta Ebert Andrásné.*

A felvetett eszme, hogy mi vidéki papnék tapasztalatainkat terjesszük a mélyen tisztelt „Unitárius nőszövetség“ elé igen okos és indokolt dolog. Indokolt pedig azért, mert így a többi, szintén működési körrel bíró papné, a maga részére tanulságot vonhat le és az itt jelen levő hölgyek eszmecserét folytathatnak a papnék tovább működéséről.

En ezen tapasztalataimat a magam részéről egy kis felolvasás keretében óhajtom megtenni. Jelen felolvasásom tárgyául „a Papné hivatása és működése a népkörében“ tűztem ki.

Tudom, hogy igen sokszor volt már e téma felvetve és igen sokszor voltunk mi papnék hivatkozásunk nagyságára figyelmeztetve. Ilyen figyelmeztetésnek vettem ama felhívást, amelyben elsősorban

mi papnék voltunk felkérve arra a tanfolyamra, amelyre ide Kolozsvárra összegyűltünk. Egy hivatásos papnénak, akinek a családi körülményei engedik örömmel kellene egy ilyen alkalmat megragadni. Nekünk törekedni kell arra, hogy minél szélesebb körben mozogjunk s minél több irányban adhassunk felvilágosítást hűveinknek.

Nagyon találóan fejezte ki magát szeretett Püspök urunk, hogy a papné nemcsak papné, hanem papnő is. Mi azért, hogy férjeinknek oldala mellé állunk, nemcsak a papné, a feleség, az anya szerepét töltjük be, hanem a papnőt is, vagy legalább is kellene betölteni. Sajnos, kevesen vagyunk, akik csak akarni szeretnők, de sokan akik nem is akarják. És ebben a hivatásban igyekezzünk férjeinknek segítőtársa lenni és ő hozzá felemelkedni és az ő hivatásához hasonlók lenni. Igyekezzünk továbbá a fáradtságos és sokszor tövises munkában támogatói lenni. Mert sokszor elfárad az útas és elcsügged, de ha egy kitartó társat lát maga mellett, aki őt megérti és fáradozását elsősorban is méltányolja, új erőt és kitartást gyűjt a tovább menésre. Nyujtsunk egymásnak bátorító jobbot és erősen tegyük fel magunkban, hogy mi papnék, szerény munkánkkal támogatni, erősíteni akarjuk azt az egyházat amelynek alapját a fenkölt lelkű Dávid Ferenc rakta le és amely egyház szolgálatában nagybecsült Püspök urunk és papjai állanak.

A papnéknak igen nagy működési köre van. E működési körben a legfontosabb az, hogy a nép és a társadalom szeretetét és tiszteletét kiérdemeljük. Nem elég az kedves társnőim, ha a papnét csak a férje, a tiszteletes úr után hívják tiszteletes asszonynak, vagyis hacsak a férje után tisztelnek. Nekem legalább nem elég. Mert az ilyen tisztelet csak kötelességszerű, csak megszokás. Tiszteljen az a nép azért is, mert szeret s mint embert nagyra becsül. Ha az a nép látja, hogy minden fáradozásod ő érte van és nem magadért, s ha látja, hogy önzetlen vagy minden tetteiben, meglásd nem sokára tapasztalni fogod, hogy a nép jobban becsül, mint annakelőtte.

Tapasztalatból tudom, hogy amikor az elmúlt évben minden héten egy felolvasást tartottam, milyen hatással volt hűveinkre ez a működésem. Eleinte bizony nem nagy számmal gyűltek össze. De ez nem csüggesztett. A fő, hogy mindenben amihez hozzá fogunk legyen kitartásunk.

Később mind többen és többen jöttek a felolvasásra, úgy annyira, hogy utóbb alig fértek el a teremben. Hát kell ennél nagyobb honorárium, kell ennél több buzdítás a további működésre, mint ha látod, hogy megértő szívekre találtál, akik nem értik félre törekvésedet? S mikor előadás után megragadták kezem és hálálkodtak, hogy mivel érdemeljük ki azt, hogy a tiszteletes asszony annyit fárad értünk? Megmagyaráztam nekik, hogy fára-

dozásaim oka az, hogy szeretem hazámat és szeretem benne azt a népet, amely lakja, amely jó és okos, csak nincs elegendő tudása és műveltsége. És szeretett hazám érdekében tűztem ki célul azt, hogy titeket anyákat megtanítsalak arra, hogy hogyan lehet hazánkat nagygyá és hatalmassá tenni az által, ha jó hazafiakat, igaz munkás polgárokat nevelünk. Megmagyaráztam nekik, hogy az ő kezükben, anyák kezébe van letéve hazánk jövője. Tőlünk függ tehát, hogy édes hazánk a nyugati államokhoz hasonlóan nagy és hatalmas legyen.

Azután pedig fő célul tűztem ki a fiatal leányaink nevelését és lelki művelését. Ugyebár az a fiatal leány ha kikerül az iskolából teljesen magára, minden jó irányítás nélkül marad? Pedig akkor van csak igazán rászorulva az igaz lelkivezetőre. Akkor kell csak igazán erős kézzel irányítani őket. Ez még fontosabb, sokkal fontosabb mint az anyák oktatása. Mert ha a fiatal leányt jól irányítod, jó nevelést adsz neki, akkor a jövő anyját is neveled. Ezeket a serdülő leányokat amíg nagyleányok vagy nagyszászonyok lesznek igen könnyen, a lelkiek művelésével úgy magadra láncolod, hogy mint fiatal anyák is igen szorosan fognak hozzád ragaszkodni. Ezeket a fiatal leányokat valami kis egyesületben kell összehozni, ami aztán hivatalosan is összeköti őket. Kiki, belátásához, tehetségéhez képest. Én egy női dalárdát szerveztem. Minden héten egy bizonyos napon hozzám jöttek — az nem baj, ha utánuk takarítani is kell — és előbb énekelünk később pedig kézimunkáltak, amely idő alatt én felolvastam nekik. E felolvasásokra szeretnék röviden kitérni. Természetesen nincs az embernek mindig megfelelő felolvasása. Mert azt már tapasztaltam, hogy csak az válik be amit magunk, a nekik könnyen megérthető stílusban adjuk elő a mondani valókat. Így aztán a felolvasásokat mindég magamnak kellett írnom. Ez pedig sokszor nehézségekbe ütközik, mert nincs mindig az embernek annyi ideje, hogy a felolvasásokhoz szükséges adatot megszerezze és azt megírja. Azért gondoltam én azt, ha mi papnék többen vállalkoznánk ilyen felolvasások megírására és azokat kicserélnők, vagy valamelyik egyházi lapban közölnők, hogy valamennyiünknek jó anyagul szolgáljon. Így aztán egy-egy személyre jutna 1-2 felolvasás az egész téli hónapok alatt. Így aztán lenne közöttünk egy kapocs, ami minket is felolvasó táborát összetartana. Lenne egy kis irodalmunk, amit igazán a magunkénak vallhatunk. Ezt kérném felolvasásom után vita tárgyává tenni.

Most pedig vissza térek az elhagyott dalárdához. A dalárdánk rendszeresen szakszerűen megalakult, az alakuló gyűlésen előterjesztettem az alapszabályokat, amit itt előadni hosszadalmas volna. Ellenben, ha valakinek szüksége lesz reá szívesen adom tudomására. A dalárdánk még igen kezdetleges, mert nálunk az énektanításra az iskolában nem nagy súlyt helyeznek. Így bizony a

lejelembb részén kellett kezdenem. De reményilem, hogy pár év múlva eléggé iskolázott dalárda fog kifejlődni belőle. Első nyilvános szereplésünk husvét másodnapján volt, amikor az Iszlai „Hozsánnáját” adták elő. A szülők hálája leirhatatlan.

Továbbá megtanítottam őket a szappan főzésre és tarhonya készítésére és még több olyan dolgokra a mi előttük ismeretlen volt. Nincs a faluban az a ház, ahol szappant ne főznének. Belátták, hogy igen takarékos dolog. Megegett, hogy csuporban és kanálban hozták be hozzám a szappant, hogy mondjam meg mi a baja. Ilyenkor ha lehetett szóbeli utasítást, felvilágosítást adtam, vagy ha szükséges volt személyesen elmentem.

A fő dolog, hogy a néppel gyakran érintkezzünk és ne mutassunk senki iránt ellenszenvet, még ha rá szolgált is. Legyünk mindenkivel szemben szeretetteljesek és barátságosak, de azért respektáljanak. Ha ezeket a pontokat betartjuk, a papné és a nép között olyan igaz önzetlen szeretet és ragaszkodás fog kifejlődni ami örökéletű.

Felolvasásom talán hosszúra is nyult, így a még elmondandó részt „a papné működése a társadalomban” egy más alkalommal fogom fejtegetni becses engedelmükkel.

A jó Isten sokáig éltesse méltóságos Püspök urunkat és kedves nejét ami szeretett püspöknéninket. Továbbá Isten éltesse az itt megjelent összes hallgatóságot és mindazokat, akik vallásunk emelésén fáradoznak.

Isten éltesse!

Ebert Andrásné.

Tapasztalataim a gyermekvédelem körül.

A gyermekvédelmi tanfolyam idején az egyházi tanácsteremben tartotta Keresztesi Dénesné, lelkészné.

Azon megtisztelő helyzetbe jutottam, hogy dr. Boros György főjegyző úr megbízásából tapasztalataim alapján a gyermekvédelem fontosságáról néhány szót szólhassak. Első szereplésem ez a nyilvánosság előtt, s ezért a mélyen tisztelt hallgatóság szíves elnézését kérem. Öt éve már, hogy az elhagyatott, apátlan, anyátlan gyermekeknek igyekszem tőlem telhetőleg a korán elvesztett szülői szeretetet pótolni. Feladatomat mostanig mintegy kötelességszerűen teljesítettem, s csak most jöttem tudatára annak, hogy mily magaslatos hivatást töltök be, mikor az előadó tanár urak mély tudásukkal behatóbban megvilágították e tárgyat. Most, miután tudatában vagyok, hogy mily nagy fontossággal bír a haza jövőjére nézve a jelen kor ifjú nemzedékének nevelése és a helyes úton való irányítása; kettőzött bűzgalommal és szorgalommal fogok igyekezni, hogy a munkásságom elé gördülő akadályokkal lelkiismeretesen megküzdjek.

Most kötelességemnek tartom, hogy azon állásnak, melyet betöltök és a melyet a nagyérdemű hallgatóság közül is a közel jövőben talán sokan betölteni fognak, nemcsak kellemes, hanem olykor bizony árnyoldalai is vannak. Ezt nem azért mondom, mintha nehezemre esnék a gyermekek ellenőrzése, mert hiszen a munkálkodásom alatt előforduló kellemetlenségekért ezerszeresen megjutalmazva érzem magam, mikor egy ilyen szegény, árva gyermek igazi gyermeki szeretettel ragaszkodik hozzám. Azért tartom fontosnak e hivatásnak nehézségeit elsorolni, hogy a mélyen tisztelt hallgatóság azt a maga valójában, a maga egészében megismerje.

Mondhatom a mélyen tisztelt hallgatóságnak, hogy e pálya betöltése oly magasztos és oly szoros kapcsolatot hoz létre a gyermek és jöltevője között, hogy azt vagy éppenséggel nem, vagy csak nagyon nehezen lehet elszakítani. Mégis vannak olyanok, akik e nemes cél törekvését meg nem értve lekicsinylik.

Álljon előttünk példa gyanánt erre a következő eset: Nálunk lenézik a menhelyi gyermekeket, úgyannyira, hogy — mondják minálunk az elfogultak — papné nem is lehet ilyen gyermekmozgalomnak védőnöje, a paplakot pedig nem arra építették, hogy ott menhelyi gyermekek részére ruhát osszanak ki és a sok jövés-menéssel a paplakot rongálják. Ebből a példából látjuk, hogy mily nagy tudatlansággal állunk szemben s ha megértjük, hogy mily sok függ a nemzetre nézve a gyermek gondos nevelésétől, felügyeletétől, akkor lássuk be azt is, hogy itt mi vagyunk hivatva e tudatlanság ellen küzdeni, a népet felvilágosítani, szóval teljes erőnkől azon lenni, hogy a szegény elhagyatott gyermek útját a fejlődés, a tökéletesedés felé egyengessük. Én pedig, hogy meg tudjak küzdeni avval az ellenséges indulattal, mellyel a nép e törekvés ellen viseltetik, saját egyéni gyengeségeim támogatására a legmélyebb alázattal kérem a méltóságos Püspök Úr és dr. Boros György főjegyző úr szíves pártfogását.

Igy néhány szóban összefoglaltam mondanivalómat, s ha a mélyen tisztelt hallgatóság felolvasásom folytán előadásomban esetleg hézagokat talált, vagy nagy dolgokat várt és várakozását nem elégítette ki, csak az álljon előttünk, hogy nem a szó, hanem a tett beszél. Cselekedjünk tehát buzgalommal és kitartással.

Dávid Ferenc Egyleti gyűlés az udvarhelyi körben.

Junius hó 21-én Homoródkarácsonyfalván a régi jó időkre emlékeztető Dávid Ferenc egyleti gyűlés volt. Oly népesen s oly távolról is gyűltek össze az egyleti tagok, hogy azt lehetett gondolni: talán nincsen is háború. Az egylet új elnökének: Ürmösi

Józsefnek sikerült megnyerni Dr. Boros György főtitkár urat és kedves leányát, hogy a gyűlésen közreműködjenek. A főtitkár úr „Társadalmi teendőink a háború után” címen tartott ugyan nagyon fontos tanulságokat tartalmazó értékes előadást. Kifejtette azoknak a teendőknél sorozatát, mely reánk vár a szociális munkatérien egyházunk és nemzetünk jövője szempontjából. Rámutatott azokra a veszedelmekre, melyek eddig is pusztították nemzetünk fiait s azok elhárítására adja meg a helyes irányeszméket. Boros Rózsika k. a. pedig háborús dalok művészi magaslaton álló éneklésével tette meghatóan kedvessé és felejthetlenné e gyűlés napját.

Ürmösi József köri elnök lelkes megnyitó beszédével meggyőzött arról, hogy a kör oly elnököt kapott, aki az egyesület zászlóját nem engedi lehanyagolni. A műsor többi pontja is méltó volt e felejthetetlen naphoz. Bartalis Márton városfalvi tanító, Bedő Sárika k. a., Kádár Ibolyka k. a. és Zsigmond József h. jánosfalvi lelkész szavallataikkal a legnagyobb elismerést vívták ki. Az istentiszteletben Pálffy Géza helybeli tanító és Máthé Mihály keményfalvi lelkész működtek közre. Munkájuk építő és hatásos. A közönség megértette az ígét, mert az imádság tettekkel is beigazolódtott. Kisgyörgy Sándorné a Dávid Ferenc egyesület javára adományozott 50 koronát, özv. Ürmösi Sándorné 50 koronát, az ünnepeken jelen volt, többnyire nem unitárius vallású katonák, Pesek J. zászlós utján 30 koronát. A fiók egyesület pedig belép az alapítók sorába 100 korona díjjal.

Tisztujtás is volt. Az egyesület tisztikarából kivált Kisgyörgy Sándorné alelnök s helyébe Ajtai Jánosné választatott meg, egyébként maradt a régi tisztikar. Dr. Boros főtitkár úr azon indítványát, hogy ahol nőegyesület nincsen, ott lehetőleg mindenütt alakításra meg: egyhanguan elfogadta a közgyűlés. Adja az egek Úra, hogy e gyűlésen elhangzott értékes tervek minél előbb megvalósulhassanak a minél hamarabb elkövetkező béke idejében. B. P.

A MI KATONÁINK

TUDÓSÍTÁSOK A NAGY VILÁGHÁBORÚ RÉSZTVEVŐIRŐL

746. **Sári József** 68. gy. e. hadnagy a tizedik isonzói csatában olasz fogságba került.

120. **Nyiredy Géza** zászlós a tizedik isonzói csatában a lábán megsebesült

87. **Benczédy László** hadnagy június elején az olasz harctérre ment.

Csókfalvi unitárius katonák.

Csókfalvi unitárius egyházközségünkben 65-re emelkedik hős fiaink száma, akik drága hazánk megvédéséért küzdenek, szenvednek és vérzenek észak, dél, kelet és nyugat harcterein. Közülük már tizen dicső halálukkal pecsételték meg az igazságért folytatott szent küzdelmünket.

1160—62. **Bálint testvérek: András** 1914 óta harcol, előzőleg orosz, most román fronton; **János** 1916 telén román fogságba került, **József** román fronton harcol.

1163. **Benedekfi Zsigmond** 1914 óta orosz fronton trén szolgálatot teljesít. Egyszer Limanowánál elfogták, de háromnapos fogság után 11 lóval és ugyanannyi szekérrel szerencsésen haza szökött.

1164—65. **Faluvégi P. Gy. András** és **Faluvégi Gergely** 1915-ben a nagy orosz offenzíva idején a Kárpátokban hősi halált haltak. Béke poraikra!

1166—67. **Faluvégi Zs. Dániel** 1916. tavaszán orosz fogságba esett. **Albert**, az előbbi testvére 1916 óta katonáskodik.

1168. **Faluvégi Zs. György** 1916-ban orosz fronton hősiessé küzdve elesett.

1169. **Faluvégi (Dávid) György** 1914 óta tiszti szolga, most román fronton van.

1170. **Faluvégi K. József** 1916-ban a Kárpátokban láblövéllyel súlyosan megsebesült. Most rokkant és itthon van.

1171. **Faluvégi D. József** szakaszvezető 1914 óta harcol. Volt az orosz és szerb fronton, most pedig az olasz harctéren van. Hősiessé viselkedéséért elő léptették.

1172. **Faluvégi J. Mihály** 1916 vonult be. Mint telefonista szolgál a harctéren.

1173. **Faluvégi P. András** 1915-óta katona. Súlyosan is volt sebesülve; most ismét orosz fronton harcol.

1174. **Faluvégi T. József** 1917-ben rukkolt be katonának.

1175—76. **Faluvégi S. József** és **Faluvégi S. András** testvérek. András a marosvásárhelyi kórházban súlyos sebeiben hosszú szenvedéssel halt meg. Adjon Isten vigasztalást övéinek.

1177. **Faluvégi József (felső)** a 62-ik gy. ezredben katonáskodik.

1178. **Faluvégi I. József** 1914 óta orosz fogoly.

1179. **Faluvégi M. József** őrmester 1914-től kezdve harctéren van.

1180. **Faluvégi Zs. József** 1914 óta harcol.

1181. **Faluvégi Zs. P. Mihály** 1916-tól katonáskodik.

1182. **Farkas András** tizedest súlyos hátlövés érte. Jelenleg itthon van, mint rokkant.

1183. **Farkas József** 1914 óta katona. Könnyen sebesülve is volt. Most Kolozsvárt van könnyebb szolgálatban.

1184. **Farkas Imre** 1916-tól kezdve román fronton harcol.

1185. **Hadnagy Dénes** tizedes 1915-ben az orosz fronton megsebesült; most rokkant Budapesten.

1186. **Hadnagy Ambrus** hősi halált halt az orosz harctéren, 1915 április 22-én az Erdőskárpátokban. Utolsó levelei és iratai közül, melyeket sebesült bajtársai küldtek haza szüleinek különösen megható és szép egyik imája, melyet 1915 március 24-én írt. Az ima ez:

Én Istenem légy segedelmünk, gondviselőnk, oltalmaz minden veszélytől, szerencsétlenségtől. Adj erőt egészséget, szerencsét, békét, egyezséget, egymás közt szeretetet és egyakaratot. Bocsásd meg bűneinket, légy megtartónk vezérünk a szent fiad által; gondviselőnk továbbra is. Én Istenem szüntesd meg e keserves szenvedést, ezt a nagy kint; ha úgy tetszik szent akarodnak, muljék el népedről. Én Istenem legyen meg szent akarod most és mindörökké. Amen. Imája találjon meghallgattatást s pihenése legyen nyugodt és csendes!

1187. Testvére **Hadnagy Albert** már háromszor sebesült, Jelenleg lábadozó.

1188. **Hadnagy József** az Andrásé hadnagy, orosz fronton harcol; már sebesülve is volt.

1189. **Hadnagy Dániel** mint tengerész teljesíti kötelességét.

1190. **Hadnagy György**, mint hadimunkás szolgálja hazáját.

1191. **Hadnagy Ádám** csendőrmester a fogarasi havasokon teljesített őrszolgálatot a román betöréskor. Pusztaszelinánál megsebesült. Hősies viselkedéséért *ezüst vitézségi éremmel* tüntették ki.

1192. **Hadnagy Zsigmond** őrmester 1914 óta a harctéren van. Halicsnál első visszavonulásunk idejében Pálfi/Ferenc néhai tábori lelkészünket ő vette föl szekerére, hogy megmentse. A román betörés óta Falkenheyn seregében teljesíti kötelességét.

1193. **Hadnagy József** önkéntes káplár, a két előbbinek testvére, orosz harctéren van 1916 október óta.

1194—95 **Joó József** orosz fronton harcol. Ifj. **Joó József** az előbbinek fia 1915 elején orosz fronton eltűnt.

1196. **Kovács B. Zsigmond** orosz fronton kapott sebében hősi halált halt az ungvári kórházban, 1914 októberében. Emléke legyen örök! Testvére, **Kovács B. József** most albán fronton van.

1197. **Kovács M. József** 1916 ban a Kárpátokban hősi halált halt. Csendes legyen pihenése!

1198 **Kovács Dénes** huszár szakaszvezető Prsemysl várának visszavétele alkalmával első volt, aki 92 órai ágyutüzelés után bevonult, mint előrs. *Két ezüst kitiüntelése van.* Most a román frontra kérezett.

1199. **Kovács Dániel** huszár orosz harctéren van.

1200. **Kovács András.** A két előbbi testvére, orosz fogoly.

1201—02. **Kovács D. István** és **Kovács D. József** testvérek itthon katonáskodnak.

1203. **Kovács Nagy András** 1916-tól román fronton küzd.

1204. **Kovács András** (alsó) 1916 óta orosz fogoly.

1205. **Kilyén György** román fronton harcol.

1206. **Kádár Dániel** tizedes (gépfegyvernél) a Kárpátokban 1916-ban hősiiesen harcolva esett el.

1207. Testvére, **Kádár Ferenc**, szintén meghalt 1916-ban a marosvásárhelyi katona-kórházban. Emlékük élni fog örökké!

1208. **Raffay Kálmán** 1916 tavaszán orosz fogságba esett.

1209. **Raffay Mihály** 1914 óta harcol hazájáért. Már minden hazai fronton volt. Most román frontra került.

1210. **Raffay A. József** 1914-től teljesíti vitézül kötelességét az orosz harctéren.

1211—12. **Raffay G. András** olasz harctéren van. Testvére, **Raffay G. Ádám** a galíciai harcokban megsebesült. Jelenleg is orosz fronton szolgál

1213. **Raffay Elek** szakaszvezető 1915-ben orosz harctéren hősi halált halt. Isten adjon vigasztalást övéinek és neki csendes nyugodalmat.

1214. **Raffay Mihály** 1914-től katonáskodik (pék.)

1215. **Raffay József** orosz hadifogoly lett 1916-ban.

1216—18. **Raffay Gáspár, János** és **József** testvérek, mindhárman orosz fronton harcolnak.

1219. **Simon Károly** 1916 tavaszán orosz fogságba jutott.

1220. **Simon Ferenc** olasz fronton harcol.

1221—23. **Stefán János, József, András** testvérek orosz harctéren harcolnak mindhárman.

Benedek.

Két örökös alapítvány.

Nagytiszteletű Főjegyző Úr!

Nekem megkülönböztetett jó Uram!

Régi fogadásomnak, saját lelkiismeretem megnyugtatóására kívánok eléget tenni. Azt fogadtam volt magamban, hogy ha valaha megérem, hogy gyermekeimet elrendezve láthatom s azok neveltetésére tett adósságaimból megszabadulhatok, én is belépek az Unitárius Közlöny örökös alapítói sorába. Istennek legyen áldott szent neve, megértem; sőt azt is, hogy bár a székelyek mondása szerint „Senkitől egy fanyelű bicsok érőt sem örököltém“, saját szép kis házamban hajthatom le bánatos fejemet esténként nyugalomra s lehet az örökös álomra is.

Belépek hát én is az Unitárius Közlöny örökös alapítói sorába, még pedig 200 koronával, azaz kettőszáz koronával.

Egyik száz korona legyen néhai áldott emlékezetű *Kriza Jánosné Fűzi Borbála* öméltósága emlékezetére szentelve, kinek köszönhetem azt, hogy mint kolozsvári tanuló tanulhattam s pap lehettem.

A másik száz korona legyen boldog emlékezetű jó nőm, *Siménfalvi Szász Eszter emlékére*. Ő volt, ki áldott emlékü jó nőm Dombi Mária elhalása után, hozzám jött ezelőtt 25 esztendővel s mint egy védő angyal nekem segédkezet nyújtott, hogy öt árván maradt gyermekemet tisztességesen elhelyezhettem.

Kegyeskedjen Nagytiszteletű Uram ezen fennemlített jó szível tett ajánlatomat elfogadni s a most mindjárt kiutalandó kongruámból a kétszáz koronát átvenni egyházunk főpénztárnokától.

Szentábrahám, 1917. évi június hó 14-én.

Péterffi Mihály,
szentábrahámi unitárius pap.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Dr. Grátz Gusztáv m. kir. pénzügyminiszternek tisztelő üdvözlétünket küldjük. A kolozsvári unitárius főgimnáziumban nagy reményekkel szemléltük csöndes előre törését, lankadatlan munkálkodását és szilárd jellemét. Reméljük, hogy eddigi meglepő sikereit csak tetőzni fogja nagy felelősséggel járó magas állásában. Ha a régi ismerősök és tisztelők bizalma erősít, a mienket fogadja el őszinte tiszteletünkkel egyetemben.

A **Pro Transylvania** tanfolyamán részt vett unitárius belsőasszonyok június végével visszatérnek a parachiára. Föl vannak szerelve sok tudással, bőv tájékozással és erős elhatározással. A körünkben tartott lelki gyakorlatokon meggyőződünk arról, hogy az emberi élet

védelmé mellett, ami vallásunk szent ügyét szívvvel, lélekkel munkálni fogják!

Unitárius lelkésznek részére megküldjük az *Unitárius Közlöny* jelen számát. A *Nők Szövetsége* értekezletein tartott két felolvasást fogják megtalálni a fölújított *Nők Világa* rovatban. Kérjük összes asszonyainkat karolják föl a *Nők Szövetségének* újabb szent ügyét. A *Nők Világa* főmunkatársainak megnyertük Ébert Akdrásnéét és Ürmösi Károlyné lelkészéket.

Örökbe fogad egy *négy éves* unitárius székely hadiárva leánykát, jó módban levő nagykarolyi (Szatmár megye) kereskedő. Egy négy éves fia van s azzal együtt nevelné és taníttatná mint saját gyermekét s majd férjhez adná.

Föltétel, hogy olyan árva legyen, kinek atyja az oláh betörés alatt vagy mint katoná, vagy mint menekülő halt meg. A jószívű ember hálából teszi azért, hogy az ő anyja 1849-ben az oláhok gyilkolása elől szerencsésen elmenekült mint négy éves leányka. Akinek ilyen hadiárváról tudomása van értesítse Pál Ferencz esperes-lelkész Oklándon. Tőle kaphatni bővebb tájékozást.

Az udvarhelykőri D. F. E. f. választmánya. Elnök: Ürmösi József. Alelnök: Ajtai Jánosné, Györffy István. Titkár: Benczédi Pál. Pénztárnok: Ajtai János. Választmányi tagok: Pál Ferenczné, Vass Albertné, Tary Sándorné, Bencze Gáborné, Ürmösi Józsefné, Péter Sándor, Ébert András, Barra Sándor. Jegyző: Vajda Antal. Az ujjannan alakult választmány munkálkodása elébe általános bizalommal tekintenek.

Új örökös alapítóink szép számmal jelentkeznek 119-ik lett Pálffy István gyógyszerész Marosludasról. 120-ik kívánt lenni Bakociné Killyéni Erzsébet a székelyudvarhelyi polg. leányiskola igazgatója, aki egyben kedves férje kívánságát is teljesítette. Az udvarhelyi kör közgyűlésén a Dávid Ferencz Egylet iránt termékeny és messze kiható érdeklődés nyilvánult meg. A kör veteránja Kisgyörgy Sándor tiszt. esperes két örökös alapítóval jepte meg a főtitkárt a következő jevél kíséretében:

Édes Barátom!

A Dávid Ferencz Egylet pártoló tagjai közé feleségemet is

beakarván léptetni ezennel 100 koronát mellékelek e cél elérésében, tisztelettel kérve ennek átvételét és további elintézését.

Ezzel kapcsolatban egyszerű székely gazda gondnokunk Dimén Gergely elhalt felesége emlékére szintén 100 koronát kíván álcózni alapítói díjúl. Ezek szerint:

121. Kisgyörgy Sándorné

Pál Berta 100 K

122. Dimén Gergelyné Pál

Anna emlékére Vargyas 100 K

Szívből kívánva az alapítók számának szaporodását ezer jókivánnal.

Kisgyörgy Sándor lelkész.

A közgyűlés példaadó határozattal belépett az örökös alapítók közé. Ez a határozat már csak azért is nevezetes, mert első a fiókegyletek sorából: 124-ik udvarhelykőri D. F. Fiókegylet.

Új lelkész. A főt. püspök úr Biró István jeles lelkészjelöltet kinevezte sepsikálnoki lelkésznek. Üdvözöljük.

A bágyoni unitárius nők szövetsége megteremtette a „bágyoni rokkant katonák segélyző alapját“. Május hó 27-én harmadizben rendezett műsoros estélyt az igazán szép és nemes célra. E három estély tiszta jövedelme 500 korona. A közönség érdeklődése mindig meg van, sőt fokozódik. Ebben a tekintetben első sorban Kiss Juliska óvónőt, a szövetség alelnökét és Kovács Imrénét, a szövetség elnökét illeti az elismerés, akik egyetértve érlelték meg az eszmét s igye-

keznek azt megvalósítani is. Mellettük a szövetség tagjai munkálják odaadással, a szép és nemes célt.

Ez alkalommal előadták a „Piros Panna” eredeti népszínművet, igen jól megtanulva és elég szépen alakítva. Szíves köszönetet mondunk e helyen a szereplőknek, Csép Miklós zászlós urnak, Szép Klára, Bölöni Klára, Székely Zsuzsika, Körözi Eszti, Csép Emma, Pálfi Róza, Luka Leontina, Bodoczi Tili és Kovács Klára szövetségi tagoknak.

Előadás végén Kovács Imre lelkészünk, szövetségünk szellemi irányítója tartott az igen szép számú közönséghez hazafias beszédet, melyben a hadikölcsön jegyzésre buzdította. t—ó.

1915-ben felszentelt lelkészársaim!
Felszentelésünk alkalmával tervezett alapunk ügyében előindított körlevelemre nem győztem bevárni válaszokat és a reám ruházott joggal élve, legjobb belátásom szerint a következőkben intézkedtem:

Az alapítvány címe: Az 1915-ben felszentelt lelkészek alapja. Vagyoni állapota: 28 lelkész adományából 309 K 80 f. 3 drb. IV. 6%-os hadikölcsönkötvényben 300 K; vételár 291 K levonásával marad takarékpénztári betétben 18 K 80 f. Időközi kamatokban 7 K 50 f. Hadikölcsön beváltott szelvényeiben 18 K. Összesen 44 K 30 f.

Az alapítvány a kolozsvári unitárius teol. akadémia ifjusági önképző körének javára tétetett a következő feltételek szerint.

Az alap évi kamataiból minden évben az önképzőkori zárőnnepély alkalmával 15 kor. jutalom

adassék az egyházi szónoklásban legkiválóbb hallgatónak. A jutalmat az kapja, ki hallgató társai részéről titkos szavazás útján a legtöbb szavazatot nyerte. Amint az alap a 300 K alap tőkéjén felül még 200 K-val gyarapodik a jutalom minden 200 K-ás gyarapodás után 5 K-val automatikusan emelkedik. Az alap első jutalma a folyó évi önképzőkori zárőnnepélyen, máj. 19-én kiadatott. Nyerte Biró István IV. éves hallgató. Kolozsvár, 1917 május 29. Lelkész-társi üdvözléssel: *Győrfi István.*

Pályázat gazdasszonyi állásra.

A kolozsvári unitárius kollégium igazgatósága az intézetével kapcsolatos konviktus gazdasszonyi állására pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 840 kor. évi fizetés, lakás és teljes ellátás (fűtés, világítás).

A megválasztott gazdasszony állását köteles 1917. aug. 31-én elfoglalni.

Kellően fölszerelt s a kolozsvári unitárius kollégium igazgatóságához címzett kérések aláírt gondnokhoz küldendő (Kolozsvár, unitárius kollégium).

A pályázat határideje 1917 augusztus 10.

Kolozsvár, 1917 június 28.

Sándor János,
konviktusi gondnok.

Elhunytak. Péterffy Mihályné sz. siménfalvi Szász Eszter, unitárius lelkészné, a jó nevelő anya sok

szervenedés után elhunyt május 31-én. — *Telman Sándor* ny. p. ü. titkár, a budapesti egyházközség főtanácsi képviselője, a jó férj és kedves ember elhunyt Budapesten, június 26-án 65 éves korában.

Schuster Emil

Ő a miénk is volt. Nálunk tanult s a nemes lelkek becsületes jó érzésével akkor is velünk volt minden jó ügyünkben, mikor külső kötelékek többé már nem csatolták hozzánk. De ide kapcsolta hálás, meleg jó szíve. Érettségje után is minden nap együtt dolgozott tanárainkkal és tanulóinkkal iskolánk földjén és első tisztii fizetéséből szép összeget küldött annak a mozgalomnak a jeléül, melyet tanulóink a kollégiumunkba elhelyezett beteg katonának szeretet adományokkal való ellátására indítottak. Büszkéek voltunk reá midőn a harctéren is olyanak maradt, amilyenekithon ismertük. Megszerezte az ezüst vitézségi érmét s a porosz vitézségi kitüntetést. Junius 4-én San Giovanninál győzelmes harcunkban fejlődéssel halt hősi halált. Sok szép reménység szállt kemény sziklasírjába vele. Mi is síratjuk, mert a miénk is volt és hiven örizzük szép emlékét.

125 és 126-ik örökös alapítók lettek: dr. Jankovics Pál és neje annak öröme, hogy immár a kisebbik fiok Zoltán is az érettségi vizsgálatot sikerrel kiállotta. Meg lesz a 150 s talán 200 is aug. 25-re a közgyűlésre. — Lapzártakor: 127. Vasúti főkalauz, Urschütz Rezső, aki már nyugalomba is van vonulva, gyűjtögette a koronáit

mignem 100 lett együtt és beváltotta egy ropogós bankóra. A száz koronát elhozta hozzánk, mert ő is örökös alapító akart lenni. Meghatva, hálásan fogadtuk, hiszen az ilyen lélekből jövő adomány nyomán áldás fakad.

128-ik örökös alapítónk lett: dr. Nagy György Budapestről. Irja: vallom lelkem egész buzgóságával az egy örök igaz Istent s kis fiam is már büszkén vallja: „unitárius vagyok“. E buzgósági gyümölcsöt a mostani drága világban nagyon méltányoljuk ésszívelyesen köszönjük.

Katonák alapja. A katonák részére küldendő Unitárius Közlönyök céljára indított alapra megkaptuk az újabb adományokat. *Tóth István* 51. gy. ezr. hadnagy 7 koronát, *Szász István* 50. gy. ezr. önkéntes 10 koronával járult az előbbi adakozók áldozataihoz. Hálásan fogadjuk és várjuk a filléres adományokat is.

Szerkesztői üzenetek. *K. L.* az új előfizetők nevét köszönettel vettük. A lapot utánpótlással megindítottuk. A templom ügye ezóta kéznél van. A károsodásért ígért kárpótlás dolgában rövid idő alatt jó hírek érkeznek. A nyugtázásra sort kerítünk. Jó, hogy az első száz korona megérkezett. Ezen a nyitott kapun több is befog lépni. — *Bereczki*. Helyt és többen. A főjegyző a lesújtó nagy csapás napján Szkeresztúrt érettségien volt. Sajnos a táviratot nem kapta meg s a halál híre Oklándon érte a temetés napja estéjén. — *L. Gy.* önk. szakv. Kedves volt a megemlékezés, de fölötte becses

a főgondnok halála miatti aggodás. Az ilyen fiataloké a jövő. — *L. F.* máv. fv. igyekezni fogunk teljesíttetni kívánságát. — *B. Mózesné*

Újszékely. A női imakönyvvel most nem szolgálhat-a szerkesztő. Reméli, hogy a f. évben az új kiadás megjelenik.

Az egylet pénztárába május 29-től június 28-ig tagsági és előfizetői díjat fizettek: Vajda Sándor Kolozsvár 1917-re, Nagy József Aranyosgyéres 915—917-re, Máté László Nagyenyed 917—918-ra, Révész István Olthévíz 916-ra, özv. Balácsi Jánosné Vargyas 918-ra, Weress Ferenc Felsőtök, özv. Velits Károlyné Torda 917-re, Kerekes István Nagyajta 917—918-ra, Pál Sándorné Barót 913—919-re, Csegezi Pál Besztercebánya, Kiss István Farnas, Gagyí Dénes Gagy, Hadházy Béla, Végh Mihály, László Domokos, Kádár Lajos, Tóth Mihály, Fekete Dénes, Kenéz Béla Kolozsvár 917-re, Gönczi Miklós 915—917-re, Vass József 916—917-re, Ütő Sándor Izsópallaga 917—918-ra.

Alapítói díjban fizettek: Szentgericei konfirmálók 25 K 10 f., Máthé Mózes és neje Bányabükk 100 K., Bakóczi Karolyné Killyéni Erzsébet Székelyudvarhely 100 K., Pálffy István Marosludas 100 K., Répa Mihály lelkész emlékére Toók Mózes Nagyajta 100 K., Udvarhelyköri D. F. Fiókegylet 100 K., Kisgyörgy Sándorné és Dimény Gergelyné Pál Anna Vargyas 100—100 K.

A nagyszebeni fiókegylet pénztárába fizettek: özv. Homner Györgyné, Majorosi Gusztávné, Sincky Géza, dr. Koncsag Viktor, Szentgyörgyi János, özv. Tóth Károlyné és Veress József.

A keresztúrköri fiókegylet pénztárába fizettek: özv. Raffaj Domokosné Székelykeresztúr 916—17-re, Geréb Sándorné 917-re, Bőjthe Béláné Felsősfalva 917-re, Geréb Zsigmond, Kálmán János, Kozma Miklós Fiafalva, özv. Lőrinci Gergelyné Szentábrahám, Lőrinci Domokos Csekefalva, ifj. Varga Mózesné Székelyszentmihály, Gönc Károly Székelyszentmiklós, Ekárt Andor, Pap Dániel Csehétfalva 917-re.

A küküllőköri fiókegylet pénztárába fizettek: Csegezi Tamás, Molnár János, Adámosi Egyházközség, id. Ütő Lajos, Küküllődombói Egyházközség, id. Miklós Samu, Biró Pál, Kovács István, Bethlenszentmiklósi Egyházközség, Székely Tihamér, Magyarsárosi Egyházközség, Nagy Béláné, Nagy Béla, Sándor Gergely, Deésfalvi Egyházközség, Járai Béla, Bodóczy Sándor, Gvidó Béla, Gvidó Béláné, Dicsőszentmártoni Egyházközség 917-re, Szász Dénesné 915—917-re, Szász Dénes 916—917-re, Szabó Albert és Gvidó Mózes 914—915 és 917-re

Kolozsvár, 1917 június 28-án.

Gálfi Lőrinc,
pénztárnok.

M O S T J E L E N T M E G I !

Baksay Sándor

összegyűjtött irodalmi dolgozatai. Sajtó alá rendezte: Kéky Lajos, kiadta a Kisfaludy-Társaság. A 3 kötet ára portóval együtt K 25.20.

A gyakorl. lelki gondozás.

Irta: Páhy József ref. lelkész. Ára portóval K 5.

Öt prédikáció.

A 400-ik évfordulóra. Irták: Dr. Kecskeméty I., dr. Kenessey B., dr. Ravasz L., dr. Révész I. és Nagy Károly. Ára portóval K 2.20.

Határmesgyén.

Egyh. beszédek és imák a 400-ik évfordulóra. Irta: Paulik János ev. lelkész. Ára portóval 70 fillér.

Kaphatók: KÓKAI LAJOS könyvkereskedésében

BUDAPEST, IV., Kamermayer Károly-utca 3.

KOLOZSVÁRI HIRLAP R.T.

KÖNYVNYOMDA

TELEFON

856

KOLOZSVÁRT,

FERENCZ JÓZSEF-UT 85.